

N:o 84.

Af herrar A. Olsson i Ornakärr och P. Truedsson, om efterskänkande och afskrifning af vissa kronans arrendefordringar.

Genom Kongl. Maj:ts nådiga bref den 13 juli 1887 beviljades arrendatorerna af kronans utarrenderade egendomar, med vissa undantag, en eftergift af 10 procent å arrendeafgiften för sist förflutna arrendeår och enligt Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse samma dag blef, i enlighet med Riksdagens beslut, förklaradt, att vissa nuvarande arrendatorer af kronans under förvaltning af domänstyrelsen ställda egendomar skulle ega att, der de så önskade, uppsäga sina arrenden till upphörande den 14 mars 1889. Sålunda hafva kronoarrendatorerna bereds dels för en gång en väl behöflig lindring i arrendeafgifterna, dels lemnats tillfälle att, der arrendena varit synnerligen betungande, från arrenderade egendomarne utan vidare tillämpning af de upprättade kontrakten afgå. — En annan klass af arrendatorer finnes emellertid, om hvilken hittills ej varit fråga. — Jag åsyftar härvid sådana till antalet ej obetydliga, som på arrende innehaft kronoegendomar, men nödgats derifrån afträda till följd af bristande förmåga att fullgöra ingångna arrendeafstal. Dessa kronoegendomar hafva, sedan förut varande arrendatorerna kommit på obestånd, å nyo måst utarrenderas genom för sådant ändamål utlysta auktioner, hvarvid arrendeafgifterna understigit hvad de förre innehafvarne utfäst sig att betala. Härigenom har uppstått en mängd så kallade skilnadsarrenden, som de insol-

vente arrendatorerna blifvit ådömda att till statsverket utgifva men ej kunnat gälda. Dessa skola emellertid enligt uppborðsförfattningarne i kronans räkenskaper uppdebiteras år efter år, så länge det kontrakt, hvarpå det grundas, emot ifrågavarande kronans gäldenärer ega förbindande kraft. Då erfarenheten visat, att något af dessa arrendeskilnader icke kan utbekommas, och det hela således inskränker sig till endast en bokföringsåtgärd, genom hvilken de värdelösa fordringarne i kronans räkenskaper balanseras det ena året efter det andra och hvarmed i regel måste fortgå till dess gäldenärerna affidit, då afskrifning efter skedd framställning i hvarje särskildt fall lärer kunna ske, synes det vara lämpligt, att, genom ett en gång för alla fattadt beslut, rättelse härutinnan åvägbringas. Det bör skäligen kunna antagas, att orsaken dertill att ifrågavarande för detta arrendatorer nödgas frånträda egendomarne varit uteslutande beroende derpå, att arrendena varit för höga och att arrendatorerna, efter att hafva gjort rätt för sig så länge de kunnat, under innehafvandet af kronoegendomarne blifvit utfattiga. Visserligen kan det sägas, att de personer, som sålunda ådragit sig skuld till statsverket, icke i egentlig mening deraf kunna hafva någon nämnvärd olägenhet, när ingenting finnes att taga, men de skola dock årligen hemsökas af utmätning i ändamål att deras fattigdom allt jemt må blifva konstaterad, och redan den omständighet, att de skola oroas med årliga utmätningbesök, måste för dem varda beklaglig, i synnerhet som de oftast icke sjelfva äro direkt vållande till det iråkade obeståndet, som merendels är att härleda från bristande förutseende vid de gjorda arrendeanbudena och å spanmål och ladugårdsprodukter inträffade prisfall, som icke kunnat beräknas.

Hade de kunnat under kampen med ekonomiska bekymmer bibehålla arrendena, intill dess kongl. kungörelsen den 13 juli 1887 promulgerades, skulle de kunnat uppsäga arrendena till upphörande midfastan 1889, men icke ens denna utväg har stått dem öppen. De äro bundna vid sina kontrakt och måste fortfarande påföras skilnadsarrende.

Enär det måste vara ändamålslost att uti kronans räkenskaper år efter år upptaga värdelösa arrendefordringar, som aldrig kunna utbekommas, och dessutom flera omständigheter tala för att den skuldbörda, som hvilat på dessa många under arrendering af kronans egendomar ruinerade, aflyftes, får jag på grund af det nu anförda värdsammast hemställa,

att Riksdagen för sin del må besluta, det skilnadsarrenden, som för tiden till och med den 14 mars 1887 i följd af förverkade kontrakt påförts eller drabba på obestånd komne f. d. arrendatorer af kronans egendomar, må från och

med den 14 mars 1889 afskrifvas och ej derefter vidare i kronans räkenskaper upptagas.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 28 januari 1888.

Anders Olsson.

P. Truedsson.

Häruti instämmer

L. F. Odell.

N:o 85.

*Af herr H. Andersson i Bringåsen, om åsättande af tull å häst-
kreatur, oxar, tjurar och kor samt ladugårdsprodukter.*

Under sistlidna års januaririksdag väcktes motioner af herrar Wagenius och Lindh från Norrland med förslag om åsättande af införselstull på hästar och lefvande boskap m. m., hvilka motioner dock, likasom alla andra då afgifna, till följd af Andra Kammarens upplösning icke ledde till något resultat. Jag tillåter mig därför återupptaga frågan, viss som jag är att den är af ganska stor vikt för vårt land i allmänhet och Norrland i synnerhet, der denna gren af näringslifvet varit och fortfarande kommer att förblifva betydelsefull. Jemte det jag hänvisar till de motiv, som i dessa motioner